

Een strenge juf, die je bij de hand nam

Hoogtevrees, twee linkerhanden en een gebrek aan ruimtelijk inzicht. Het weerhield Barbara Tanner er niet van uit te groeien tot een in heel Noord-Holland gerespecteerd molenaar.

‘Vergeet nooit dat muziek veel te belangrijk is om helemaal aan beroepsmusici over te laten’, staat er op de zelfgemaakte strippenkaarten die Barbara Tanner uitdeelde aan haar pianoleerlingen. Christoph Brunner moet ervan slikken, thuis in hun ruime Haarlemse woonkamer waar de vleugel van zijn overleden geliefde een prominente plek inneemt. „Die uitspraak, dat was Barbara ten voeten uit.” Tanner was wars van opsmuk en opgeblazen ego’s. Ze deelde graag haar kennis en ervaring, maar zocht daarin altijd de verbinding met de mensen om zich heen.

Barbara Tanner is vooral bekend geworden als hoofdmolenaar van molen De Adriaan. Twintig jaar draaide Tanner de iconische molen aan het Spaarne. Zij leidde in de loop der jaren zo’n twintig molenaars op. Sommigen van hen bleven actief op De Adriaan, anderen waaierden uit over

Kennemerland en de rest van Noord-Holland. Ze was ook examinerator en coördineerde nog tot vlak voor haar overlijden de molenaarsexamens in de hele provincie.

„Daarbij ging ze heel gestructureerd te werk”, vertelt molenaar Henk Derks, ooit een van Tanners eerste leerlingen. In de molenaarskamer van De Adriaan slaat hij een pagina in een dikke map open waarop het binnenwerk van een korenmolen staat afgebeeld. „Dan zei ze bijvoorbeeld: hier, bestudeer voor de volgende keer eens de structuur van die molen. Dat was ongekend. Bij veel molenaars bestond de opleiding eruit dat je een beetje meeliiep, maar Barbara pakte het didactisch aan. Zij was een strenge juf, maar zij had een aanstekelijk enthousiasme en zij nam je echt bij de hand.” Dat in NoordHolland vijf van de 22 molenaars vrouw zijn, is volgens de vrijwilligers mede aan Tanner te danken.

Gele besteleend

Didactische vaardigheden had Tanner al ruimschoots opgedaan ver voordat zij voor het eerst de molen beklom. Opgeleid als basisschooljuf en pianiste, ontdekte zij al snel dat klassen vol

kinderen noch grote concertpodia bij haar pasten. Tanner groeide op in Zwitserland als dochter van een Zwitserse vader en een Nederlandse moeder. Tijdens haar conservatoriumopleiding in Zürich kwam zij bij een muzikale lezing ingenieur in spe Christoph Brunner tegen, die vanaf dat moment haar levenspartner zou worden.

Muziek bleef centraal staan in hun relatie. Toen zij een paar jaar later in een gele besteleend een maandenlange rondreis door Europa gingen maken, moest er niet alleen een klein kookstelletje mee, maar ook een een klavichord, een soort minipiano. „Keurig ingepakt door haar moeder”, vertelt Brunner. Na die reis besloten zij zich in Nederland te vestigen, aanvankelijk voor een paar jaar. Tanner kende de taal al van zomervakanties bij oma, Brunner zag er moge-

Zij was zeer op zichzelf, maar praatte ook met iedereen

Henny Polhuis
Bewoonster Teylershofje
FOTO AANGELEVERD

Barbara Tanner tijdens een concert

lijkheden in zijn vakgebied, de ruimtelijke ordening, die er in Zwitserland nog niet waren. Tanner vond al snel na aankomst in Nederland een baan als muziektherapeute, een vak dat zij vijftien jaar met liefde zou uitoefenen. Zij zouden nooit meer uit Haarlem vertrekken.

Tanner en Brunner waren 55 jaar lang een stel, maar hechtten ook aan een eigen leven. Een deel van de tijd woonde Tanner op het Teylershofje, temidden van ongetrouwde vrouwen. „Zij was zeer op zichzelf, maar praatte ook met iedereen”, vertelt Henny Polhuis, de oudste bewoonster van het hofje. „Zij vond het ook heerlijk om hier piano te oefenen, met een koptelefoon op zodat ze anderen geen overlast bezorgde”, vertelt Rinkje Beek, een andere voormalige buurvrouw. Soms deed

zij in de buurt mee aan huiskamerconcerten. Op een dag maakte Tanner op de Catharijnebrug iets verderop een praatje met een vrouwelijke brugwachter. „’s Avonds kwam zij thuis: ik heb een baan als brugwachter”, vertelt Brunner. „Ze kon heel impulsief dingen doen. Net zo zei ze op een gegeven moment dat ze gids op De Adriaan werd.”

Hollandse dingen

Tanner werkte als vrijwilliger op verschillende plekken, van telefonische hulplijn tot weidevogelbescherming en van molen tot de historische sluis in Spaarndam. „Het is grappig hoe zij als Zwitserse juist heel Hollandse dingen uitkoos om te werken”, zegt voormalige collega-

brugwachter Hetty Rietveld. „De historische sluizen en bruggen, de molens.” Zij had ook grote belangstelling voor historische stoomlocomotieven. Tanners favoriete brug was de Prinsenbrug. „Die werd door iedereen ervaren als de lastigste brug, omdat je tot voor kort de verkeersbrug en de

spoorbrug in tandem moest bedienen”, vertelt Rietveld. „Maar dat vond zij juist leuk.” Toen zijn partner niet veel later aankondigde dat ze molenaar zou worden, vond Brunner dat ’weer een interessante ontwikkeling’, maar had hij zijn twijfels. „Ze had twee linkerhanden en ze had ook geen ruimtelijk

inzicht, dat is echt ingewikkeld bij een molen. Tegen mijn verwachting in heeft ze toch doorgezet en het zich eigen gemaakt. En niet zo’n klein beetje ook.” Zelf zei Tanner daarover in een eerder gesprek met deze krant: „De techniek van een molen is heel inzichtelijk. Als je kijkt, snap je het. Geldt zelfs

voor iemand die zo atechnisch is als ik.” Door haar ziekte kwam Tanner de laatste tijd steeds minder op de molen en op het hofje, maar haar leerlingen en de mensen om zich heen hield zij zo lang mogelijk vast. Twee maanden geleden waren zij nog samen op excursie naar een molen met een gebroken as, vertelt

Henk Derks. „Want dat was interessant voor de leerlingen, en de molenaar was ook een ex-leerling van Barbara.” Zelfs in haar laatste weken ontving zij nog enkele piano- en molenaarsleerlingen thuis. Zaterdag overleed de pianiste, brugwachter en molenaar op 77jarige leeftijd.

Jannie Schipper